

Book Review:

Managerial Economics: Concepts and Principle

เขียนโดย... ดร.สมภูมิ แสงกุล

อาจารย์ประจำสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ในปัจจุบันมีการประยุกต์หลักวิชาการทางด้านเศรษฐศาสตร์เข้าใช้ในการบริหารจัดการธุรกิจมากขึ้น เนื่องจากเป็นศาสตร์แขนงหนึ่งที่มีความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงกันและมีมุมมองในมิติที่คล้ายคลึงกันในเรื่องการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อนำมาผลิตสินค้าและบริการให้เกิดประโยชน์สูงสุด ดังจะเห็นได้จากทฤษฎีหรือแนวคิดต่างๆที่มีอยู่ในทางเศรษฐศาสตร์จุลภาค อาทิ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมผู้บริโภค การผลิต และต้นทุนการผลิต เป็นต้น ซึ่งก็มีอยู่ในศาสตร์ของการบริหารจัดการทางธุรกิจ อย่างไรก็ตาม ในแง่ของเนื้อหาสาระทางทฤษฎีแล้วก็อาจมีบางส่วนที่มีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอธิบายทฤษฎีหรือแนวคิดต่างๆในทางเศรษฐศาสตร์นั้นมักนิยมนำเอาเทคนิคในทางคณิตศาสตร์เข้ามาเป็นส่วนสำคัญในการนำเสนอและขยายความเนื้อหาสาระของหลักการต่างๆทางทฤษฎีอยู่เสมอในเกือบทุกเรื่อง (ซึ่งมีทั้งที่จำเป็นและไม่จำเป็นก็ได้) จึงทำให้เกิดความยุ่งยากในการนำเอาหลักการต่างๆไปปรับใช้ในทางปฏิบัติสำหรับผู้ที่มีปัญหาหรือข้อจำกัดในการเรื่องของการทำความเข้าใจเทคนิคทางคณิตศาสตร์ซึ่งนำมาอธิบายทฤษฎีหรือแนวคิดนั้นๆ

เศรษฐศาสตร์การจัดการ (Managerial Economics) เป็นสาขาวิชาทางเศรษฐศาสตร์แขนงหนึ่งที่มีคุณค่าสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการธุรกิจได้เป็นอย่างดี และก็ได้นำหนังสือเศรษฐศาสตร์การจัดการออกมาวางจำหน่ายเป็นจำนวนมาก แต่กระนั้นก็ตาม หนังสือส่วนใหญ่ที่มีอยู่ก็มักจะอธิบายทฤษฎีหรือแนวคิดในทางเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทางธุรกิจด้วยเทคนิคหรือวิธีการทางคณิตศาสตร์มาใช้เป็นหลักเกือบทั้งหมดในการนำเสนอเนื้อหาสาระที่มีอยู่ดังเช่นหนังสือเศรษฐศาสตร์อื่นๆ ทำให้หนังสือที่มีอยู่ถูกตีกรอบให้กับเฉพาะผู้อ่านที่ต้องมีพื้นฐานทางคณิตศาสตร์มากพอสมควร นอกจากนี้ การยกตัวอย่างโดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ก็ค่อนข้างกว้างขวางซึ่งยากต่อการนำไปประยุกต์ใช้

หนังสือ Managerial Economics: Concepts and Principles เป็นหนังสือเล่มหนึ่งที่มีแนวทางในการนำเสนอเนื้อหาสาระของหลักการต่างๆของวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการที่อาจจะแตกต่างไปจากหนังสือเล่มอื่นที่มีอยู่ โดยหนังสือเล่มนี้แต่งโดย Donald N. Stengel แห่ง California State University, Fresno, USA. ซึ่งได้อธิบายเนื้อหาของทฤษฎีหรือแนวคิดที่เกี่ยวข้องด้วยการใช้คณิตศาสตร์เท่าที่จำเป็น ทำให้เป็นจุดเด่นของหนังสือเล่มนี้ โดยหนังสือฉบับนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 162 หน้า จำแนกออกเป็น 8 บท ในบทแรกเป็นบทนำว่าด้วยเรื่องเศรษฐศาสตร์การจัดการ รวมถึงคำนิยามต่างๆ

เช่นเดียวกับหนังสือทั่วไป สำหรับบทที่ 2 ได้กล่าวถึงเครื่องมือหลักในทางเศรษฐศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์ในการวัดหรือวิเคราะห์ปรากฏการณ์ต่างๆในทางธุรกิจ อาทิ Marginal Analysis กฎการปิดกิจการ (The Shutdown Rule) สมการรายรับ ต้นทุน และกำไร เป็นต้น

ในบทที่ 3 เป็นบทที่ว่าด้วยทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับผู้บริโภค อาทิ ปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์ ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ การสร้างความแตกต่างของราคาสินค้า เป็นต้น แต่ที่เป็นจุดเด่นก็คือ มีการอธิบายว่า ทฤษฎีที่มีอยู่นี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงหรือไม่ โดยผู้แต่งมีการยกตัวอย่างและเหตุผลมาสนับสนุนให้ผู้อ่านเห็นภาพได้อย่างชัดเจน

ส่วนบทที่ 4 ได้กล่าวถึงหลักการต่างๆทางด้านต้นทุน อาทิ การวิเคราะห์ขนาดการผลิตและต้นทุนเฉลี่ยระยะยาวของธุรกิจ การวิเคราะห์เรื่องการผลิตในกรณีที่ธุรกิจมีสินค้าและบริการหลายชนิด ซึ่งได้ใช้ถ้อยคำจำนวนในการอธิบายหลักการเอาไว้ได้อย่างน่าสนใจ รวมถึงคำอธิบายเกี่ยวกับผลิตภาพ (Productivity) และ Learning Curve ด้วย ในบทที่ 5 ถัดมานั้น ได้ให้คำอธิบายถึงเหตุผลของการขยายธุรกิจของผู้ประกอบการ ทั้งการขยายกิจการทั้งแนวดิ่งและแนวราบ การจูงใจพนักงาน และการขยายกิจการในมุมมองของการนำเอาหลักการของห่วงโซ่คุณค่า (Value Chains) มาปรับใช้นอกจากนี้ ยังมีการเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่างระหว่างการเป็นองค์กรที่เน้น Cost Center หรือ Profit Center

บทที่ 6 ได้กล่าวถึงสมมติฐานของแบบจำลองในการเป็นตลาดแข่งขันที่สมบูรณ์ (Perfect Competition Model) การดำเนินงานระยะสั้นและระยะยาวในตลาดแข่งขันสมบูรณ์ การอธิบายการเปลี่ยนแปลงของอุปสงค์และอุปทานด้วยการใช้กราฟ การวิเคราะห์ดุลยภาพของตลาด และให้คำอธิบายว่า ทำไมการแข่งขันสมบูรณ์ในตลาดจึงเป็นสิ่งที่คาดหวัง

อย่างไรก็ตาม ในความเป็นจริงตลาดแข่งขันสมบูรณ์ปกติจะไม่เกิดขึ้น ดังนั้น ในบทที่ 7 ผู้แต่งจึงได้นำเอาแนวคิดเรื่องตลาดผูกขาด (Monopoly) ตลาดผู้ขายน้อยรายและการรวมตัวกันของผู้ผลิต (Oligopoly and Cartels) เข้ามาอธิบายปรากฏการณ์ต่างๆในการแข่งขันทางธุรกิจและโครงสร้างของตลาด

สำหรับบทสุดท้ายคือบทที่ 8 นั้น แสดงให้เห็นความเป็นพิเศษและสะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าของหนังสือเล่มนี้ กล่าวคือ มีการอธิบายให้เห็นถึงกลยุทธ์ขององค์กรในตลาดที่มีการแข่งขันสูง การกล่าวถึงผลกระทบภายนอกในทางเศรษฐศาสตร์ (Externalities) ผ่านมุมมองด้านทรัพย์สินทางปัญญา (Property Rights) และการผูกขาดโดยธรรมชาติของธุรกิจ (Natural Monopoly)

หนังสือเล่มนี้ หากผู้อ่านเปิดเพียงผ่านๆก็จะพบว่า มีสูตรคณิตศาสตร์ต่างๆที่นำมาใช้ประกอบการอธิบายเนื้อหาสาระที่ไม่มากนักเมื่อเปรียบเทียบกับหนังสือเศรษฐศาสตร์การจัดการเล่มอื่นๆ อันเป็นจุดเด่นของหนังสือเล่มนี้ ซึ่งผู้ที่มีพื้นฐานความรู้ทางคณิตศาสตร์และเศรษฐศาสตร์บ้างก็สามารถที่จะทำความเข้าใจได้ไม่ยากนัก รวมถึงทฤษฎีต่างๆซึ่งส่วนใหญ่เป็นเศรษฐศาสตร์จุลภาคที่นำมาอธิบาย ก็มีการนำเฉพาะประเด็นแนวคิดหลักๆที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทางธุรกิจมานำเสนอควบคู่ไปกับแนวคิดต่างๆทางธุรกิจซึ่งผู้แต่งมีการผสมผสานศาสตร์ทั้งสองแขนงในการนำมา

วิเคราะห์และอธิบายปรากฏการณ์ในโลกความเป็นจริงทางธุรกิจได้อย่างมีเหตุผลและน่าเชื่อถือ ซึ่งแตกต่างจากหนังสือเศรษฐศาสตร์การจัดการที่มีอยู่ทั่วไป ซึ่งมักจะให้ความสำคัญกับการอธิบายเนื้อหาสาระทางทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์เสียเป็นส่วนใหญ่ อันเกิดเป็นข้อจำกัดในการนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินธุรกิจจริงที่ต้องใช้องค์ความรู้ทั้งสองควบคู่กัน หนังสือเล่มนี้จึงรวบรวมแนวคิดที่สำคัญในศาสตร์ทั้งสองแขนงได้อย่างลงตัว

อย่างไรก็ดี ดูเหมือนว่าหนังสือเล่มนี้จะมีความเหมาะสมกับผู้ที่มีความรู้ขั้นพื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์มากกว่าที่จะเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการในระดับสูงให้กับผู้ที่มีองค์ความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์ในระดับชั้นกลางอยู่ก่อนแล้ว เนื่องจากเป็นการกล่าวถึงทฤษฎีต่างๆในเชิงประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ต่างๆทางธุรกิจ นอกจากนี้ หลักการต่างๆที่นำมาอธิบายก็เป็นเพียงบางส่วนของเนื้อหาสาระทางทฤษฎีในเรื่องนั้น ซึ่งหากผู้อ่านที่ต้องการความรู้เพิ่มเติมในเรื่องดังกล่าว ก็คงจะต้องแสวงหาหนังสือหรือตำราที่เกี่ยวข้องในการศึกษาทำความเข้าใจต่อไป กระนั้นก็ตาม หนังสือเล่มนี้ก็น่าที่จะเป็นประโยชน์ในการเพิ่มพูนองค์ความรู้ทางด้านเศรษฐศาสตร์และสามารถนำไปใช้เพื่อปรับปรุงองค์กรและการตัดสินใจทางธุรกิจของผู้เกี่ยวข้องทั้งในระดับปฏิบัติการและระดับผู้จัดการได้อย่างเหมาะสมมากขึ้น

รายการอ้างอิง

Stengel, N. D. (2011). *Managerial Economics: Concepts and Principles*. New York: Business Expert Press, LLC.

ดาวน์โหลดจาก วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี